

УДК 334(075.8)

Н.О. Макухіна

Львівський економічний бізнес-коледж

МОНІТОРИНГ БАНКУ ДАНИХ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАРКЕТИНГОВИХ РІШЕНЬ

© Макухіна Н.О., 2001

Розглянуто актуальні проблеми створення банку даних у контексті інформаційної логістики в маркетинговій діяльності підприємства. Сформовано висновки за результатами досліджень потоків інформації виробничо-торговельного підприємства.

The urgent problems of creation of a databank in a context to information system of marketing activity of the plant are considered. The conclusions after results of investigation of system of the information of the trade plant are formulated.

Перспективним напрямком в області дослідження і розробки методів організації інформації в системах управління є створення банків даних. Головне їх призначення – об'єднання даних з різних джерел з метою інформаційного забезпечення рішення комплексу завдань. Це зумовлено інтеграцією логістичних інформаційних систем у контексті системи менеджменту підприємства. Система інформаційної логістики покликана забезпечити моніторинг банку даних керівництва з метою надання інформаційно-логістичних послуг у горизонтальних та вертикальних аспектах. Банк даних директора обстеженого нами підприємства “Колос” являє собою комплекс, який включає спеціальні структури організації інформації, алгоритми, спеціальні мови, програмні і технічні засоби, які в сукупності забезпечують створення та використання системи інформації, її оновлення, коригування і багатоаспектне використання. В банку даних забезпечується зберігання і пошук інформації, її реорганізація і відновлення.

Банк даних маркетингової діяльності підприємства забезпечує інформацією керівників усіх рівнів управління і функціональних сфер його діяльності.

Інформацію, що зберігається в банку даних підприємства, можна розподілити на: нормативно-довідкову, оперативну і архівну. Зазначені види інформації зберігаються у банку даних в суворо систематизованій формі, що дає змогу отримувати відповідь на запит керівника за короткий проміжок часу. Це, своєю чергою, підвищує оперативність надходження інформації до керівника і відповідно позитивно впливає на процес управління підприємством.

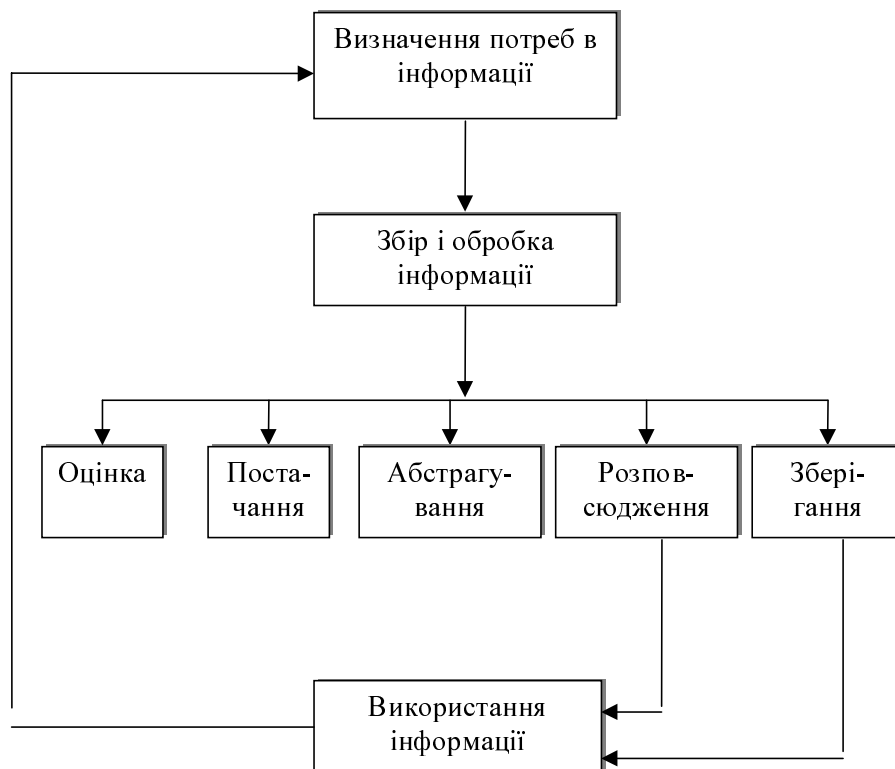
У структурному відношенні банк даних директора підприємства “Колос” складається з таких елементів:

- бази даних;
- системи управління базою даних;
- сукупності програм користувачів;
- системи управління сукупністю програм.

Відповідно до цього виділено декілька рівнів надання маркетингової інформації: фізичний, логічний і системно-логічний. З огляду на це, банк даних директора цього підприємства можна подати у вигляді таких функціональних систем:

- зберігання централізованого фонду даних;
- обслуговування завдань маркетингового управління;
- обробка стандартних запитів;
- обробка довільних запитів;
- поповнення і коригування даних;
- редагування;
- управління функціонуванням банку даних.

Центральний банк даних на підприємстві з питань управління маркетингом є складовою частиною системи підтримки прийняття управлінських рішень. У цій системі банк даних виконує функції, які зображені на рисунку.

Функції банку даних в системі підтримки прийняття управлінських рішень

Проведене обстеження потоків інформації підприємства “Колос” дає змогу зробити такі висновки:

1. Маркетингова інформація в сучасних умовах господарювання займає особливе місце, тому що вона відображає умови ринкового середовища і їх вплив на діяльність підприємства.

2. В процесі вивчення організації інформаційного забезпечення маркетингової діяльності на підприємстві нами були застосовані наукові методи її дослідження.

3. З наведених і проаналізованих економічних показників діяльності підприємства можна зробити висновок, що спостерігається тенденція до їх зростання. Зокрема, обсяги виробленої продукції порівняно з 1996 роком зросли на 116,9 %, роздрібний товарооборот зріс на 147,8 %, а гуртовий – на 62,2 %.

4. Оцінка кількісних параметрів функціональних потоків інформації підприємства проведена за допомогою методів інвентаризації документообороту та анкетного обстеження підрозділів апарату управління.

5. Встановлено, що найбільша частка серед досліджуваних нами документів припадає на оперативну інформацію (46, 6 %) від загального обсягу документів торговельно-комерційного потоку інформації. Друге місце займає статистична документація (31, 6 %), обсяг якої на підприємстві становить 29, 0 %. Відповідно менша частка припадає на управлінську і планову документацію (12, 7 % і 9, 1 %).

6. У структурному відношенні частка розроблюваної на підприємстві інформації становить 73, 5 % або 167 документів досліджуваної сукупності.

7. Аналіз документації з погляду її стандартності на підприємстві показав, що серед 219 документів 93 є нестандартними. Коефіцієнт нестандартності дорівнює 0, 42.

8. Інтенсивність обробки торговельно-комерційної інформації за один робочий день становить 6643, 6 знака.

Отже, створення постійного моніторингу банку даних значно підвищить якість інформаційного забезпечення шляхом отримання достовірної, своєчасної, систематизованої інформації. Це своєю чергою, сприятиме підвищенню якості прийнятих оперативних і перспективних рішень, що впливає на ефективність діяльності підприємства та реалізації її маркетингової політики.

Підсистема інформаційного забезпечення на підприємстві включає: єдину систему економічних показників, системи документації, класифікації та кодування торговельно-економічної інформації, інформаційні і алгоритмічні мовні засоби і масиви інформації, які в процесі їх використання в системі управління не завжди є ефективними.

Перебудова механізму управління в поєднанні із зростанням обсягів господарської діяльності на підприємстві призводить до істотних змін в роботі апарату управління підприємством: збільшуються обсяги управлінської інформації, підвищуються вимоги до перспективності і оперативності управлінської праці. У цих умовах господарювання особливо важливо точніше обумовлювати рішення на кожному рівні управління. Обробка інформації про господарську діяльність є трудомістким процесом, який потребує багато затрат робочого часу, що призводить до запізнення у розробці і прийнятті управлінських рішень.

Для того, щоб на підприємстві підвищити ефективність функціонування інформаційного забезпечення, нами на підставі проведеного дослідження розроблено ряд пропозицій щодо вдосконалення його організації.

Підвищенню рівня інформаційного забезпечення сприятиме застосування персональних комп'ютерів. Вважаємо, що на їх основі на підприємстві доцільно створити комплекс автоматизованих робочих місць керівників на усіх рівнях управління підприємством. Автоматизоване робоче місце характеризується безпосереднім контактом керівника і машини, гнучкістю програмного забезпечення, можливістю формувати різноманітні інформаційні масиви та на їх основі отримувати необхідні для рішення визначених завдань, вихідні дані. При створенні автоматизованого робочого місця потрібно врахувати те, що їх комплекс повинен існувати в мережі. Взагалі під автоматизованим робочим місцем розуміють автономну професійно орієнтовану систему, яка включає в себе програмне і інформаційне забезпечення, або робоче місце користувача, обладнане технічними засобами, які мають за необхідності доступ до інформаційно-обчислюваних ресурсів підприємства.

Автоматизація робочого місця дасть змогу без будь-якого посередника працювати з комп'ютером, що підвищує надійність отриманої після обробки інформації, знижує кількість помилок. Майже повністю буде виключена ручна праця з обробки первинних доку-

ментів і формування підсумкових даних. Автоматизоване робоче місце підвищує продуктивність праці, покращує її якість і при цьому не потребує від працівників особливих знань і вмінь.

При створенні на підприємстві автоматизованих робочих місць повинні враховуватись такі загальноприйняті принципи, як системність, безперервність розвитку, гнучкість, стійкість, ефективність. Автоматизоване робоче місце потрібно розглядати як систему, в якій повинні бути сформульовані цілі, визначені функції, структура і інфраструктура.

Автоматизація робочого місця дасть позитивні результати при оптимальному розподілі функцій і навантаження між працівником і комп'ютером. Для цього необхідно деталізувати функції працівника і комп'ютера, визначити навантаження, розподілити ресурси, вирішити питання забезпечення надійності і ефективності обміну інформацією.

При створенні автоматичного робочого місця доцільно розглядати їх як відносно самостійні функціональні блоки, з яких зможе будуватись автоматизована система управління торговельною діяльністю підприємства, причому ці блоки повинні бути сумісні за програмним, технічним і інформаційним забезпеченням всередині кожної автоматизованої системи управління торгівлею.

На початкових етапах створення автоматизованих робочих місць, на підприємстві може бути включення їх як окремих, самостійно працюючих блоків в автоматизованій системі управління торгівлею, які розробляються традиційним способом, що дає можливість скоротити терміни і вартість створення автоматизованих систем.

Створення на підприємстві “Колос” автоматизованих робочих місць дасть змогу забезпечити :

- Різне підвищення продуктивності облікових робіт, які виконуються персоналом підприємства.
- Покращання інформаційного забезпечення керівників і спеціалістів для прийняття управлінських рішень.
- Збільшення швидкості обміну інформацією між підрозділами і спеціалістами в процесі роботи.
- Вдосконалення форм і методів управління і обліку за рахунок використання сучасних технічних засобів.
- Повніше охоплення автоматизацією функцій управління, планування і обліку.
- Можливість автоматизації обробки і використання оперативної інформації безпосередньо на робочих місцях спеціалістів.
- Одночасність процесів складання і введення в комп'ютер первинних документів.
- Підвищення продуктивності праці при прийнятті, виборі і відпуску товарів, проведенні інвентаризацій, фасуванні і продажу товарів.
- Підвищення престижності і поліпшення ергономічних умов праці персоналу.
- Отримання істотного економічного ефекту.

Економічний ефект від створення і впровадження автоматизованих робочих місць в управлінні діяльністю підприємства утворюється від автоматизації обробки інформації в рамках рішення визначених управлінських завдань. Економічний ефект від автоматизації обробки включає в себе економію, яка отримується за рахунок скорочення часу і зниження затрат на обробку і аналіз інформації в умовах функціонування автоматизованих робочих місць, і прибуток, який буде одержуватися у сфері основної діяльності об'єктів автома-

тизації за рахунок вдосконалення систем управління. Велике значення має широкий спектр непрямой ефективності, яку отримує підприємство від впровадження автоматизованих робочих місць: ліквідація помилок в розрахунках, скорочення термінів одержання інформації, підвищення обґрунтованості і оперативності рішень, що приймаються, покращання умов праці.

В процесі дослідження нами був розрахований річний економічний ефект від впровадження автоматизованих робочих місць на підприємстві. Цей показник можна розрахувати за допомогою формули, яка має такий вигляд:

$$E = E_p - E_n = E_p - K_n K_z,$$

де E – річний економічний ефект; E_p – загальна річна економія; E_n – нормативне значення економії; K_n – нормативний коефіцієнт капітальних вкладень в торгівлі; K_z – одноразові витрати.

Загальна річна економія – це річний приріст прибутку від впровадження автоматизованого робочого місця на підприємстві. Вона розраховується за формулою

$$E_p = E_n + E_n - C_{екс}$$

де E_p – загальна річна економія; E_n – річна пряма економія; E_n – річна непряма економія; $C_{екс}$ – експлуатаційні витрати на функціонування автоматизованого робочого місця.

УДК 339

П. І. Малех

Національний університет “Львівська політехніка”

АВТОЗАПРАВНІ КОМПЛЕКСИ. КОНЦЕПЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

© Малех П. І., 2001

Розглянуто проблеми створення автозаправних комплексів. Запропоновано структуру прогнозованих прибутків автосервісних підприємств за видами послуг, яка може бути успішно використана при розгляді проектів побудови нових автозаправних комплексів або реконструкції існуючих АЗС.

In the article the problems of creation of autostation complexes are considered. The proposed structure of forecasting profits of autoservice enterprises by service kinds can be used successfully as projects of building of new autostation complexes or their reconstruction are considered.

Одним із ефективних напрямків розвитку підприємницької діяльності є торгівля нафтопродуктами. Сьогодні роздрібна торгівля світлими нафтопродуктами займає досить міцну та стійку позицію. Згідно з розрахунками, проведеними Інститутом економіки НАН, прогнозна потреба в нафті і нафтопродуктах на період до 2015 року свідчить про зростання у майбутньому попиту на них (табл. 1).

Згідно з даними табл. 1 потреба в нафтопродуктах з роками буде зростати, причому передбачається, що темпи зростання попиту на бензин і дизпаливо відповідно мають збільшитися у 2015 р. порівняно з 2000 р. у 1,20 і 2,08 рази (6,5/5,08 і 13,1/6,3 млн.т). Аналогічна ситуація передбачається з обсягом споживання мастильних матеріалів, темпи зростання попиту на які у 2015 р. порівняно з 2000 р. мають становити 183 % (840/440·100 %).